

Daganatos betegek fájdalomcsillapítására alkalmazott szerek

**Embey-Isztin Dezső: Daganatos betegek
fájdalomcsillapítása c. cikke alapján**

-
- ▶ *Évente kb. 5 millió ember hal meg rosszindulatú daganatos betegség miatt, és kb. 7 millió új esetet diagnosztizálnak. Sokuk számára a kuratív kezelés nem biztosítható, így egyetlen reális és humanisztikus megoldás a teljes tüneti ellátás nyújtása. A szupportív kezelések közül vitathatatlanul a legfontosabb a kielégítő fájdalomcsillapítás.*
-
-

-
- ▶ A WHO és a Nemzetközi Fájdalomtársaság (IASP) szakértői az elmúlt évtizedben a világ bármely országában jól alkalmazható módszertani ajánlást dolgoztak ki, amely elsősorban megfelelő gyógyszer-kombinációk előírásán alapul.
 - ▶ A daganatos betegek tüneti fájdalomcsillapítására alkalmazható módszerek:
 - 1) gyógyszerek,
 - 2) non-invazív eljárások,
 - 3) idegblokádok,
 - 4) idegsebészeti beavatkozások,
 - 5) pszichológiai módszerek.
-

I. Opioid mentes v. minor analgetikumok

- ▶ Ebbe a csoportba tartozik az aszpirin, a nem szteroid gyulladásgátlók (NSAID), a paracetamol, a dipyron (Algopyrin).
 - ▶ Az **aszpirin** és **nem szteroid gyulladásgátlók** előnye, hogy analgetikus hatásuk mellett gyulladásgátlók is. A daganatos fájdalom csillapítására elsősorban a retard illetve lassú leadású készítmények rendelése javasolt szájon át. Pl.: **Diclofenac, Flurbiprofen, Tiaprofensav**, de kitűnően alkalmazhatók rektálisan is (**Indomethacin** kúp 2x100 mg). Különösen jó fájdalomcsillapító hatásuk van csontfájdalmaknál (legtöbbször metastasis), ilyenkor a kábítószereknél is hatékonyabbak.
 - ▶ Amennyiben csak analgetikus hatást akarunk elérni, sok országban a **paracetamol** az elsőnek választott minor analgetikum. Lényegesen kevesebb a mellékhatása az aszpirin, illetve a nem szteroid gyulladásgátlókkal (NSAID) összehasonlítva, túladagolásakor májnekrozist okozhat. Gyakran kombinálják kodeinnel, így az analgetikus hatása még kifejezettebb.
-

II. Opioid analgetikumok, kábítószer

▶ Gyenge opioidok

Amennyiben a minor analgetikumok hatása már nem kielégítő, akkor kiegészítésre a következő választás a gyenge opioidok rendelése. A daganatos fájdalom csillapítására hazánkban jelenleg két készítményt használunk a **dihydrocodeint** és a **tramadolt**.

▶ Erős opioidok (igazi kábítószer)

Amennyiben a gyenge opioid és minor analgetikum kombináció már nem megfelelő hatású, akkor a gyenge opioidok helyett erős opioidokat rendelünk a minor analgetikumok és az adjuvans analgetikumok mellé. A daganatos fájdalom csillapítására a tiszta agonista készítmények a legjobbak, elsősorban a **morfin** ill., transzdermálisan a **fentanyl**.

Adjuváns analgetikumok

A minor analgetikumok és az opioid szerek mellett a daganatos fájdalom csillapítására csaknem mindig egy vagy több adjuváns analgetikumot is rendelünk kell. Az adjuváns analgetikumok farmakológiailag nem fájdalomcsillapítók, de különösen neuropathiás fájdalom esetén adásuk nélkülözhetetlen. A leggyakrabban alkalmazott adjuváns analgetikumok: **kortikoszteroidok, neuroleptikumok, antihisztaminok, benzodiazepinek, antidepresszánsok, antikonvulzív szerek, biphosphonatok, calcitonin.** Neuropathiás fájdalom esetén leggyakrabban az antikonvulzív szereket és az antidepresszánsokat használjuk (**Tegretol, Stazepine, ill. Teperin, Anafranil**)

Felhasznált irodalom

- ▶ **Embey-Isztin Dezső: Daganatos betegek fájdalomcsillapítása.**

**Országos Onkológiai Intézet, Fájdalomcsillapítási
Osztály, Budapest**

<http://sunrise.sote.hu/htsz/embey.htm>

